

PEYZAJ MİMARLIĞINDA İLETİŞİM VE TARTIŞMA TEKNİKLERİ

KAVRAMSAL TEMELLER

PROF. DR. AYSEL USLU

A.Ü. ZİRAAT FAKÜLTESİ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ
2019-2020 BAHAR YARIYILI

Dersin amacı

- Bu dersin amacı kırsal ve kentsel peyzaj planlama/ tasarımında;
- Peyzaj Mimarı olarak proje kararlarını ilgili taraflara (kullanıcı, yerel halk, karar verici/otorite, sivil toplum örgütleri, medya vb.) etkili olarak sunma,
- savunma ve açıklama (ikna) yeteneği kazandırmaktır.
- İlgili aktörlerle olası çatışma durumlarında; karşılıklı faydayı sağlayacak iletişim, empati, sunum ve savunma becerilerini geliştirmektedir.

Bu amaçla; öğrencinin problem çözme, analitik, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek amacı ile çeşitli okumalar, senaryolarla örnek çalışmalar yapılacaktır. Çeşitli peyzaj planlama ve proje örnekleri ile; aşağıdaki **çalışmalar** yapılacaktır.

- Zıt fikirler oluşturma,
- Kararları gerekçeleri ile açıklama,
- Etkili sunum teknikleri,
- Rapor yazımı,
- Senaryo geliştirme,
- Rol , oyun, benzeşim teknikleri,
- Takım/bireysel çalışmalar,
- Ortak faydayı sağlama yolları ,
- Empati kurma ve tartışma becerilerini geliştirme (Altı şapka tekniği, altı ayakkabılı uygulama tekniği gb, empati kurma, canlandırma vb.)

**ELEŞTİREL DÜŞÜNME
VE EMPATİ**

EĞİTİM VE SPOR ALANI

**Eleştirel ve
Analitik
Düşünme**

Prof. Dr. Kürşad YILMAZ

PEGEM
AKADEMİ

+ - =

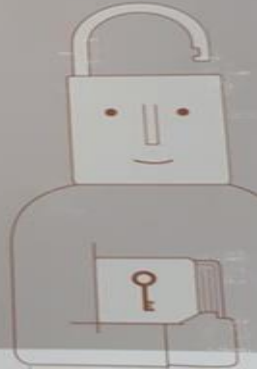
ÖĞREN

Eleştirel

SORGULA

Düşün

ÜRET

YEDİTEPE
ÜNİVERSİTESİ
YAYINEVİ

VINCENT RYAN RUGGIERO

**ELEŞTİREL
DÜŞÜNME
için
BİR REHBER**

ALFA | ARAŞTIRMA

6 Ayakkabılı Uygulama Tekniği

Edward
de Bono

Remzi Kitabevi

Yazar: Esra Ün

HER ŞEY DAHA KOLAY

Yaratıcı Düşünme

for
dummies
kişisel gelişim

Zihninizi yeni bir
düşünme tarzına açın.

Başarılı bir şekilde beyin fırtınası yapın ve
yanal düşünme alıştırmalarını deneyin.

Oyunları, kelimeleri, çizimleri ve hikâye
anlatımını kullanarak yaratıcı düşünme
tekniklerini keşfedin.

Kişisel ve mesleki hayatınızı
güzelleştirmek için yaratıcı düşünmeyi
kullanın.

David Cox

ROD JUDKINS

YARATICI DÜŞÜNME

SANATI

PEGASUS

25. YILINDA TÜM DÜNYADA 25 MİLYONUN ÜZERİNDE SATIŞ

Etkili İnsanların 7 ALIŞKANLIĞI

'İyi'den 'Mükemmel' Şirkete kitabının yazarı
Jim Collins'in önsözüyle

Stephen R. Covey

VARLIK

AYDIN BÜKE

Beethoven

Müziğin Dönüm Noktası

hayatımızdaki [algoritmalar]

günlük kararların bilgisayar bilimi

Brian Christian
Tom Griffiths

2. BASKI

Hüseyin Çağlar İnce

DOĞADABUAN

Doğa Gözlemine Başlama Rehberi

A
7

KUŞLAR

KELEBEKLER

KURBAĞA ve
SÜRÜNGENLER

MEMELİLER

ARITAN
YAYINEVİ

Doğada İnovasyon

Yaratıcı Problem Çözme Yöntemleri

YEKTA ÖZÖZER

ARIF GÖKHAN RAKI

DOĞANIN İŞARETLERİNİ OKUMANIN KAYBOLMUŞ SANATI

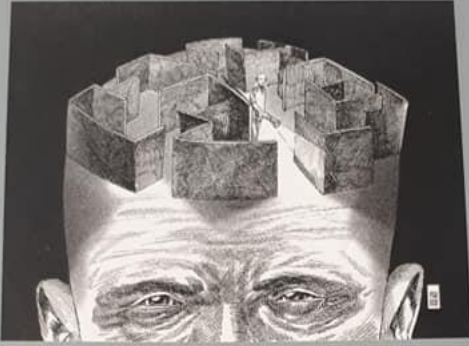
Yolunuzu bulurken doğanın ipuçlarını kullanın,
havayı tahmin edin, suyu bulun, hayvanları izleyin
ve diğer unutulmuş yetenekleri hatırlayın...

Tristan Goole

ASKI

Çeviren: Sinan Terek

GÜNDÜZ VASSAF

Ne Yapabiliriz?

Geleceğe Kartpostallar

Ö. FARUK RECA

Başarılı ve Güzel Beden Dili ve Konuşma Sanatı

ÖZEL FİYAT
5,95 TL

Cristina STUART

ETKİLİ KONUŞMA

Kişisel Gelişim

- ✓ Nasıl etkili bir konuşmacı olursunuz?
- ✓ Heyecanı nasıl yenmeli ve kendinden emin bir şekilde nasıl konuşmalı?
- ✓ Medya karşısında konuşurken nelere dikkat etmeli?
- ✓ Konuyu daha iyi aktarabilmek için görsel destekleri nasıl kullanmalı?
- ✓ Dinleyicilerin ilgisini nasıl çekmeli?
- ✓ Beden dilini nasıl kullanmalı?

2.
BASIM

NEW YORK TIMES BESTSELLER

"PAHA BİÇİLMEZ BİR KILAVUZ..."
Kirkus Reviews

İNSANLARI OKUMAK

Jo-Ellan Dimitrius
Wendy Patrick Mazzarella

KORİDOR

Dale Carnegie

BAŞARIYA GİDEN

YOLDA İLETİŞİM

nemesis
KİTAP

BAYRAM AKARSU

ELEŞTİREL
DÜŞÜNME
SANATI

Prof. Dr. Bayram Akarsu

Yaratıcı
Düşünme
Sanatı

ELEŞTİREL DÜŞÜNME

Sosyal Bilimler ve İletişim Perspektifi

Aysun Aydın
Bahar Muratoğlu Pehlivan

DER
YAYINLARI

D JUDKINS
ARATICI
DÜŞÜNME

SANATI

PEGASUS

SUNUM AKIŞI

- 1 İLETİŞİM KAVRAMI VE İLETİŞİM TEKNİKLERİ
- 2 PROBLEM ÇÖZME
- 3 ELEŞTİREL DÜŞÜNME
- 4 ANALİTİK DÜŞÜNME

1 İLETİŞİM KAVRAMI VE İLETİŞİM TEKNİKLERİ

İletişim, toplumsal hayatın her alanında bireylerin, toplumun diğer üyeleriyle ilişkilerini düzenlemede, iş ortamındaki başarısını, aile ve sosyal ortamındaki mutluluğunu ya da mutsuzluğunu belirlemede önemli bir etkiye sahiptir.

İnsan sosyal bir varlıktır ve yaşamını sürdürebilmesi için çevresiyle sürekli iletişim kurma ihtiyacı içerisindedir. İnsanın **biyolojik bir varlıktan sosyal bir varlığa** dönüşmesini sağlayan en önemli unsurun iletişim olduğunu söylemek mümkündür.

Onun her davranışı, konuşması, susması, duruşu, yüz ifadeleri, oturuş biçimi kendini anlatma çabasından kaynaklanmaktadır (Küçük vd. 2012).

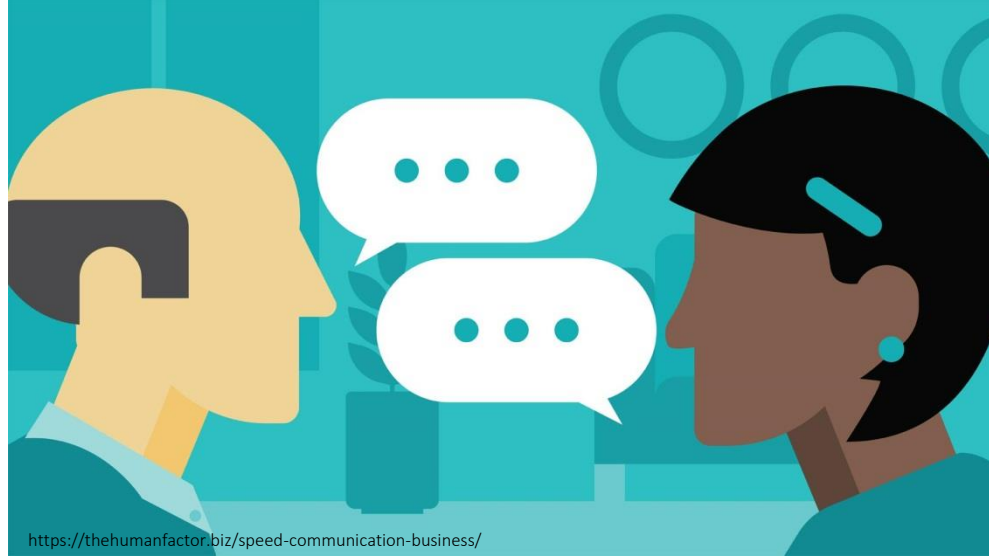

İletişim sözcüğü batı dillerindeki “communication” sözcüğünün karşılığı olarak dilimizde kullanılmaktadır. Communication sözcüğünün kökeninde Latince *communis* sözcüğü bulunmakta ve bu kavramda birçok kişiye ve nesneye ait ‘**ortaklaşa gerçekleştirilen**’ anlamı taşımaktadır. Zıllıoğlu’na (2007) göre; bu noktadan yola çıkarak iletişimin köken olarak sadece iletileri aktarmaktan ziyade, toplumsal olarak da bir **etkileşimi** içerdiğini söylemek mümkündür (Küçük vd. 2012).

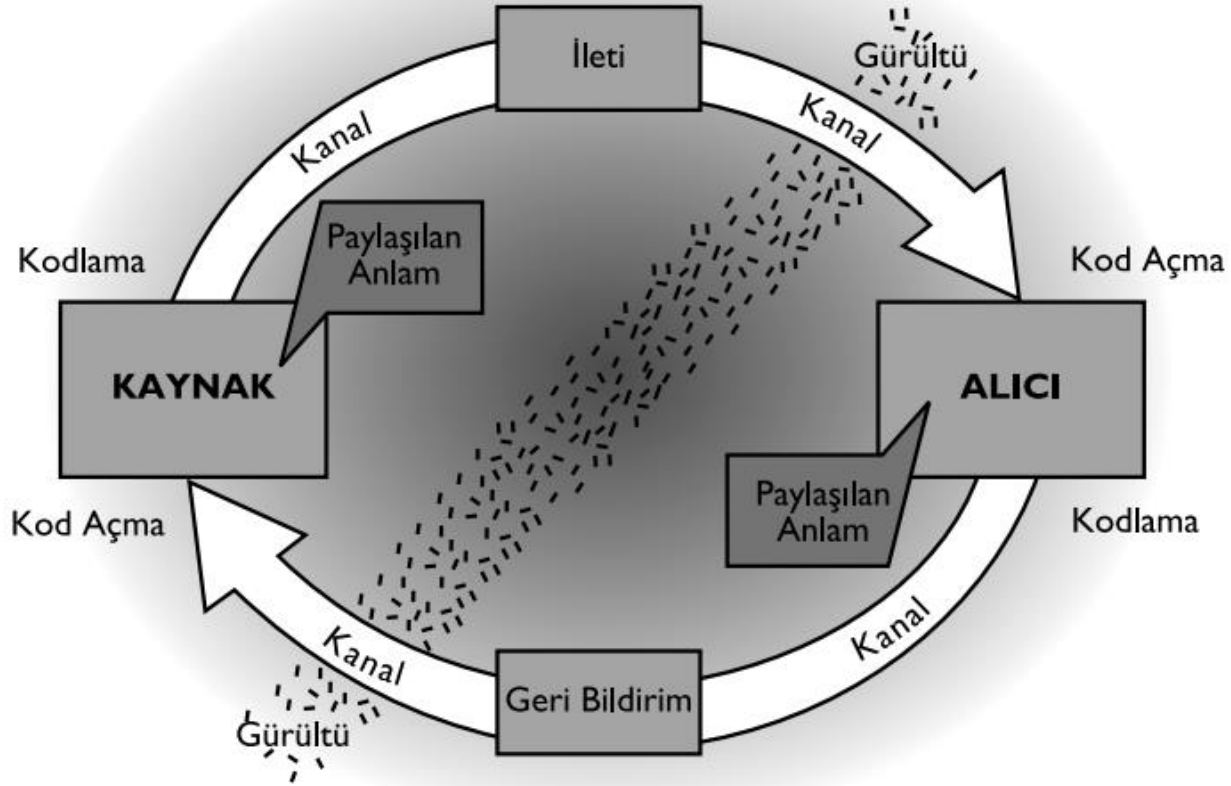
İletişim kavramı zamanla farklı meslek disiplinleri tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Türk Dil Kurumu sözlüğünde iletişim;

‘Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, komünikasyon’ olarak tanımlanmaktadır (Anonim 2020).

İletişim; duygu, düşünce, fikir, bilgi ve kültürü kapsayan anlamların semboller yardımıyla aktarıldığı bir süreçtir (Tutar 2003).

İletişim tek yönlü bir yol değildir. Yalnızca iletişim kurmaya çalışan kişinin karşı tarafa mesaj vermesinden ibaret değildir. Etkili bir iletişim için taraflar arasında sürekli geri bildirim akışı bulunan **çift yönlü bir yol** olmalıdır. Sağlıklı bir iletişim için, iletişim kuran kişi iletinin alıcı tarafından anlaşıldığından ve kabul edildiğinden emin olmalıdır (Carnegie 2013).

İletişim sürecinin ögeleri (Küçük vd. 2012)

Kişiler iletişim sayesinde duygularını, düşüncelerini ve bilgi birikimlerini kendilerinden sonraki nesillere aktarabilmektedirler. Bu da insanın iletişim becerisinin **toplumun değişiminde ve gelişmesinde** önemli bir rol oynadığını göstermektedir (Küçük vd. 2012).

Etkili iletişim kurma becerisi;

- kendi kendinize bakışını geliştirir
- diğer insanların size bakışını iyileştirir
- insan ilişkileri hakkında bildiklerinizin artmasını sağlar
- önemli yaşam becerilerini öğrenmenizi sağlayabilir (eleştirel düşünme, sorun çözme, karar verme, çatışmaları çözme, medya okuryazarlığı, konuşma becerileri)
- insanların mesleki yaşamlarında sorunları çözmelerine yardımcı olurken kişisel yaşamlarında da ilişkilerini iyileştirmelerine ve sürdürmelerine yardımcı olur
- gittikçe farklılaşan dünyada kolaylıkla dolaşabilmenize yardımcı olur (dile ve kültüre bağlı engelleri aşmanıza ve dünyanın her yerinde iletişim konusunda donanımlı olmanıza yardımcı olur) (Küçük 2012).

NEDEN İLETİŞİM KURARIZ?

İnsanlar iletişim kurarken farkında olarak ya da olmadan belirli amaçlar doğrultusunda hareket ederler. Bu amaçlar; **keşfetmek, sosyal ilişkiler kurmak, belirsizlikleri azaltmak, yardım etmek, bilgi edinmek veya bilgilendirmek, ikna etmek, eğlenmek** şeklinde sıralanabilir.

Bireylerarası ve grup içinde gerçekleştirdiğimiz günlük iletişimlerimizde sıklıkla diğerlerinin **tutum ve davranışlarını değiştirmek için onları bazı konularda ikna etmeye** çalışırız. Belli bir kişiye ya da partiye oy vermeleri, yeni bir diyeteye başlamaları, belirli bir ürünü almaları, bir filmi görmeleri, bir web sayfasını ziyaret etmeleri, özel bir ders almaları, sizinle bir yere gelmeleri, bir şeyin doğru ya da yanlış olduğuna inanmaları, ve benzeri bir çok konuda çevremizdekileri ikna etmeye uğraşırız (Küçük 2012).

Bir insanın **günün 2/3' ü** iletişim temelli etkinliklerle geçmektedir. Sözlü ve yazılı iletişimin yanında vücut dili, yüz ifadeleri, ses tonu, diğer insanlarla olan etkileşimlerde araya konan mesafe, kıyafet, içinde bulunulan mekanları düzenlenme şekli de bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır (Küçük 2012).

İletişim Türü (Oransal Olarak)	İletişim Türü (Saat Olarak)
<ul style="list-style-type: none">• Yazma % 9	<ul style="list-style-type: none">• Yazma 1,5 saat
<ul style="list-style-type: none">• Okuma % 16	<ul style="list-style-type: none">• Okuma 3 saat
<ul style="list-style-type: none">• Konuşma % 30	<ul style="list-style-type: none">• Konuşma 4.5 saat
<ul style="list-style-type: none">• Dinleme % 45	<ul style="list-style-type: none">• Dinleme 7 saat

Kaynak: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, İletişim Modülü, 2009

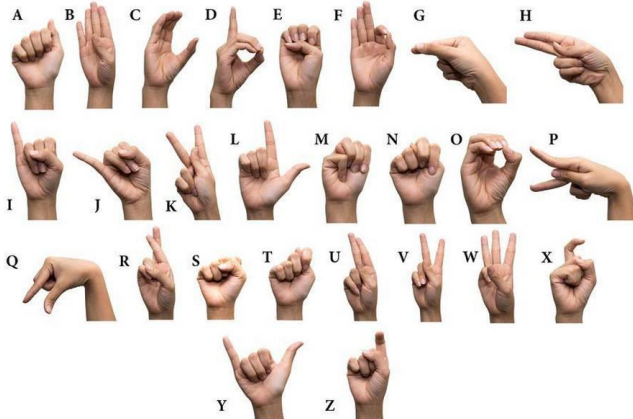
Eriş'e (2012) göre iletişim sözel ve sözsüz iletişim olmak üzere başlık altında incelenmektedir.

SÖZEL İLETİŞİM

Diğer insanlarla iletişim kurarken kullanılan sözcükler ve semboller bu guruba girmektedir. Duygu barındırmayan sesli sözcükler ve sembollerdir. Konuşma eylemi bu kategoriye girmektedir (**Sesli-Sözel iletişim**).

Sesin kullanılmadığı bir iletişim davranışı olarak değerlendirilen davranışlar bu kategoriye girmektedir. Çoğunlukla kendi dil bilgisi kuralları vardır. Yazı, bu tür iletişim davranışlarına örnek olarak verilebilir. Ayrıca Amerikan İşaret Dili de denilen sağır alfabesini de burada örnek olarak sayabiliriz (**Sessiz-Sözel iletişim**).

SÖZSÜZ İLETİŞİM

Konuşmanın içeriğinden çok nasıl söylendiğini belirleyen, anlam konusunda ipuçları veren iletişim davranışları bu kategoriye girmektedir. Örneğin, konuşmanın hızı, sesin yüksekliği, ses tonu gibi ses karakteristikleri bu tür iletişim davranışlarıdır (**Sesli-sözsüz iletişim**).

Bu kategoriye giren davranışlar ses yoluyla olmayan tüm ileti değiş tokuşlarını ifade etmektedir. Örneğin, vücut tipi, şekli, duruşu, kıyafet tercihi veya saç biçimi kişi hakkında bir mesaj vermektedir. Konuşurken yapılan jestler, yüz ifadeleri, mekân kullanım biçimi de bu kategori içine girmektedir. Ayrıca dokunma davranışları da burada değerlendirilir (**Sessiz-Sözsüz iletişim**).

Bu bağlamda iletişim; haber ve bilgilerin insan ruh ve davranışı üzerinde oluşturduğu hareketler toplamıdır (Reca 2011).

2 PROBLEM ÇÖZME

Problem, “bireyi fiziksel ya da düşünsel yönden rahatsız eden kararsızlık ve birden çok  oz m yolu olasılığı görülen her durum” şeklinde ifade edilmektedir (Karasar 2006).

Problem, kişinin belirlediği bir amaca ulaşmasını zorlaştıran engeller var olduğu zaman ortaya çıkar. Problem  ozme, bu amaca ulaşmakta karşılaşılan g cl kleri bilimsel yöntemi kullanarak yenme süreci olarak da tanımlanabilir ( alık vd. 2019).

Problem çözenin pek çok tekniği bulunmaktadır. Öte yandan temel adımlar řu şekilde sıralanabilmektedir (Yasin 2018):

- Problemi fark etmek,
- Çözmeye niyetli ve istekli olmak.
- Problemi tanımlamak,
- Sebep ve sonuçları değerlendirerek her türlü bilgiyi toplamak,
- Bu bilgiler ışığında fikir üretmek araştırmayı genişletmek,
- Tüm çözüm alternatiflerini ortaya koymak,
- Çözüm alternatiflerinin sonuçlarını ortaya koyarak değerlendirmek,
- Mümkün olan en az riskli ve en uygun alternatifi seçmek,
- Uygulama için plan yapmak,
- Harekete geçmek.
- Verilen kararlar uygulamada alınan sonuçları tekrar değerlendirmek,
- Yenilemek, planda gereken değişiklikleri yapmak,
- Uygulamaya devam etmek.

PROBLEM ÇÖZME TEKNİKLERİ

Oyun Teorisi

Delphi ve Nominal Grup Teknikleri

Zihin Haritası

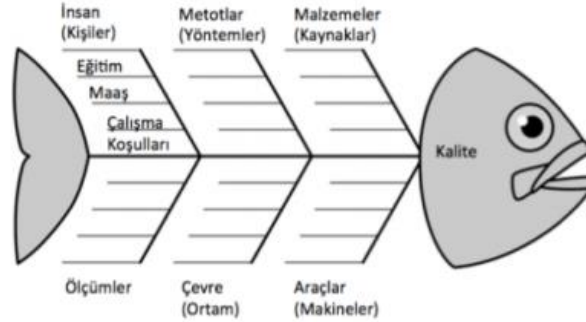
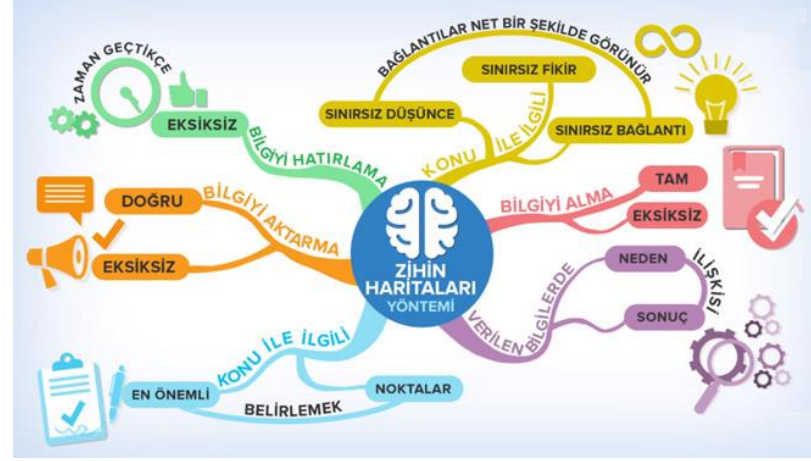
Akış Diyagramı

Swot Analizi

Balık Kılçığı Tekniği

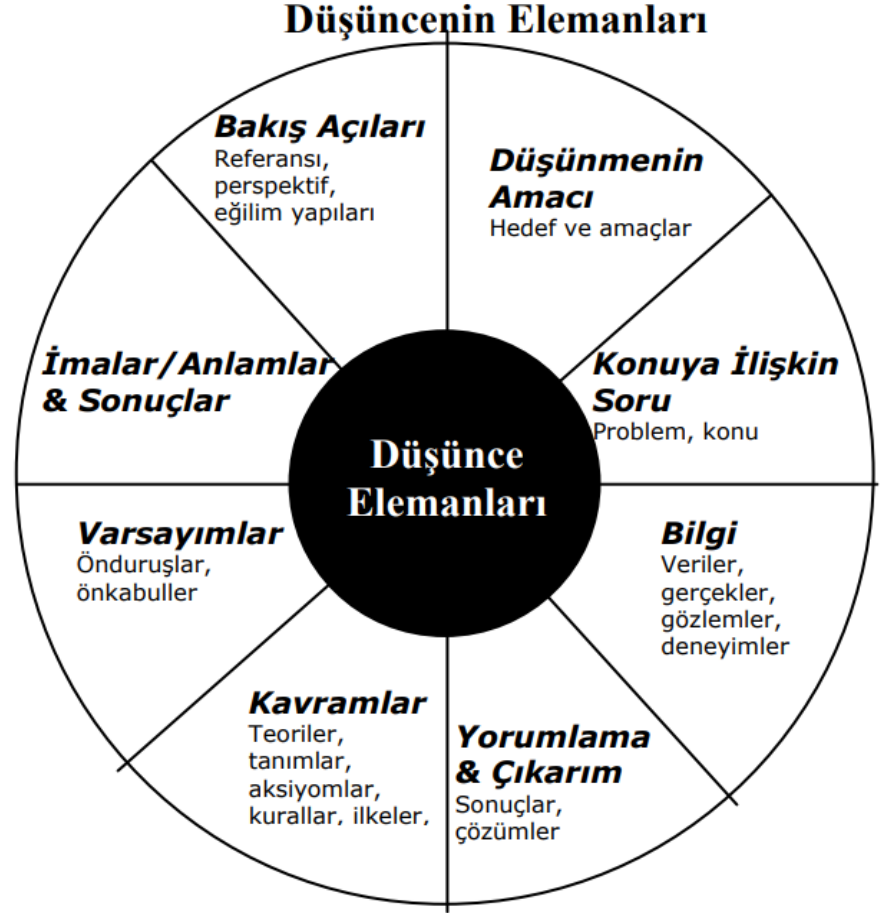
Beyin Fırtınası Tekniği

...

3 ELEŞTİREL DÜŞÜNME

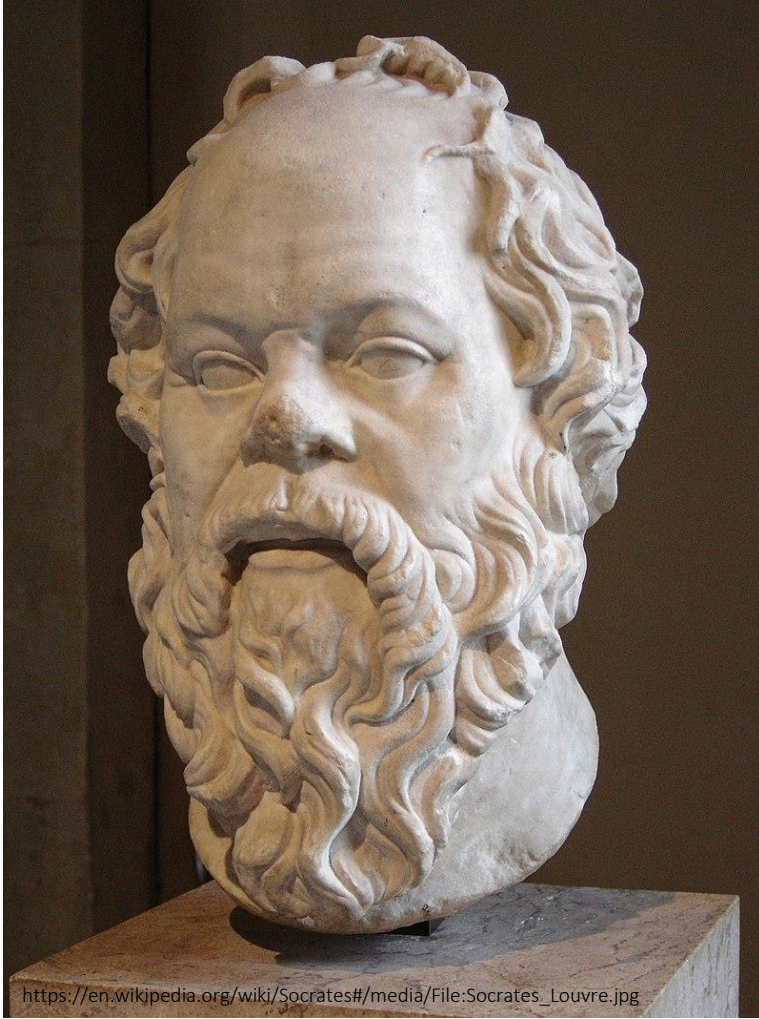
Problem çözümede temel noktalardan biri de bireylerin analiz, sentez, değerlendirme, ilişkilendirme, soyutlama gibi yüksek düzeyde düşünme becerilerine sahip olabilmeleridir.

ELEŞTİREL DÜŞÜNME

Düşünmenin temel amacı ise, yaşamımızdaki olaylara anlam yüklemek, bu olayları kategoriler halinde sınıflandırmak ve öznel bir biçimde kimliklendirmektir. Paul ve Elder'a (2004) göre; yargıda bulunma, kavrama, çözümleme, açıklama, tanımlama, karşılaştırma ve bir senteze ulaşma gibi eylemlerimiz düşüncenin bu işlevi kapsamında gerçekleşmektedir (Şenşekerci ve Bilgin 2008).

Eleőtiri ise; özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sınama, yargılama anlamına gelmektedir (Anonim 2020).

Bu iki kavram ilk kez M.Ö. 600 yılında Sokrates tarafından bir arada kullanılmıştır.

Ruppel'e (2005) göre; düşünceyi bir 'yargılama sanatı' çerçevesinde ele alan Sokrates **"Bir şeyi iyi ya da kötü yanlarıyla değerlendirme"** olarak tanımladığı eleştirel düşünmeyi, tüm dünyaya bir sorgulama yöntemi olarak tanıtmıştır (Şenşekerci ve Bilgin 2008).

Eleştirel düşünmeden kasıt, okunan, bulunan ya da söylenen bilgilerin hakkında mutlak bir sonuca varmak yerine, alternatif açıklamalar olabileceğini de göz önünde bulundurmadır (Berber vd. 2002).

Amerikan Felsefe Birliği tanımına göre eleştirel düşünme; amaçlı ve özdenetimci bir yargılama sürecidir. Bu süreç; sonuçta alınan kararın dayandığı kanıt, bağlam, kavramsal temel, yöntem ve ölçütleri dikkate almaktadır (Facione 1990).

Argüden (2003) eleştirel düşünmeyi; önyargıların, varsayımların, sunulan her türlü bilginin sınındığı ve değerlendirildiği; farklı yönlerinin ve sonuçlarının tartışıldığı ve sonunda bir karara varmayı hedefleyen bir düşünce biçimi olarak tanımlamaktadır.

Eleştirel düşünme ise sorgulayıcı bir yaklaşımı temsil etmektedir ve olayların, durumların, fikirlerin ya da kuramların irdeleyici bir yaklaşımla ele alınmasına dayanmaktadır. Bu bağlamda eleştirel düşünme, görünenleri değil **görünenin arka planını görmeyi**, belli ölçütlerle çözümlmeyi ve değerlendirmeyi esas almaktadır (Yılmaz 2019).

Demirel'e (1999) göre, eleştirel düşünmenin **beş temel boyutu** bulunmaktadır. Bunlar; **"tutarlılık, birleştirme, uygulanabilme, yeterlilik ve iletişim kurabilme"** olarak tanımlanmıştır. Tutarlılık, eleştirel düşünen bireyin düşüncedeki çelişkilerin farkına varması ve bu çelişkileri ortadan kaldırabilmesiyle ilgilidir. Birleştirme boyutundan eleştirel düşünen bireyin düşüncenin boyutları arasında ilişkiler kurabilmesi kastedilmektedir. Uygulanabilme boyutuna göre eleştirel düşünen birey düşüncelerini bir model üzerinde uygulayabilmelidir. Yeterlilik boyutu eleştirel düşünen bireyin, deneyimlerini ve ulaştığı sonuçları gerçekçi temellere dayandırabilmesini ifade etmektedir. İletişim kurabilme boyutunda ise eleştirel düşünen bireyin düşüncelerini etkili bir iletişimle, anlaşılır bir biçimde paylaşabilmesi söz konusudur (Seferoğlu ve Akbıyık 2006).

Eleştirel düşünme bilgi üretimi sürecini tetikleyen bir güçtür. Demokratik bir toplumda bireylerin eleştirel düşünme becerilerine sahip olmaları, eleştirel düşünme ve karar verme becerilerini karşılaştıkları karmaşık sosyal problemlerin çözümünde kullanmaları oldukça önemlidir (Seferoğlu ve Akbıyık 2006).

Ferrett'a (1997) göre eleştirel düşünen birey;

- Gelişmiş soru sorma becerilerine sahiptir,
- Durum ve tartışmaları değerlendirebilmekte, bilgi ya da kavrama eksikliği olduğunda bunu itiraf edebilmektedir,
- Oldukça meraklı ve yeni çözüm yolları bulmaya isteklidir,
- Düşünceyi çözümlenebilmek için ölçütlerden, kanıtlardan ve karşılaştırmalardan yararlanmaya çalışır,
- Başkalarını dinler ve dönüş yapar,
- Kararını tüm bu süreçlerin sonuna dek erteler ve gerekiyorsa doğru olmayan ya da ilgisiz bilgiyi reddeder (Şenşekerci ve Bilgin 2008).

Eleştirel düşünmenin temelinde bireylere **bilgi yüklemek yerine, bilgi kullanma ve bilgi üretme** vardır.

Eleştirel düşünmenin asıl önemi özellikle sosyal bilimlerde var olması gereken **sorgulama yeteneğini** bireylere anlatabilmektir. Bu tür bir yetenek sadece ders bazında göz önüne alınmamalı bir yaşam öğretisi olarak da görülmelidir. Eleştirel düşünme doğuştan gelen bir özellik değil, **öğretilebilir anlatılabilir ve rahatça uygulanabilir bir sistemdir.**

Eleştirel düşünme özellikle entelektüel gelişim açısından son derece önemlidir. Entelektüel gelişim, yeni fikir ve düşüncelerin üretimi açısından anahtar bir kavramdır (Berber vd. 2002).

Potts'a (1994) göre eleştirel düşünme öğretiminde kullanılabilecek yöntemler;

- Eldeki bilgiler arasında benzerlikler ve diğer ilişki türlerini buldurma,
 - öğrencilerin problem çözerken verilen bilginin gerekliliğini ve uygunluğunu araştırmalarını sağlama,
 - Problemleri çözenin alternatif yollarını bulmalarını ve değerlendirmelerini isteme
 - Öğrenciler arası iletişimi ve etkileşimi artırma
 - Öğrencilere tek bir doğru cevabı olmayan açık uçlu sorular sorma
 - Öğrencilere, sorulan soruları yanıtlamaları için yeterli zaman tanıma ve
 - Öğrencilerden kazandıkları becerileri aktarmalarını ve deneyimledikleri farklı durumlarda kullanmalarını ve isteme
- şeklinde sıralanabilmektedir.

Açıklık

Biraz daha açabilir misiniz?
Bir örnek verebilir misiniz?
Ne demek istediğinizi gösterebilir misiniz?

Doğruluk

Onu nasıl denetleyebiliriz?
Onun doğru olup olmadığını nasıl bilebiliriz?
Onu nasıl test edebiliriz?

Belirginlik

Biraz daha spesifik olabilir misiniz?
Biraz daha fazla ayrıntı verebilir misiniz?
Biraz daha açık olabilir misiniz?

İlgili olmaklık

Sorunla ilişkisi nedir?
Sorun üzerindeki ağırlığı nedir?
Konuyla ilgili olarak bize nasıl yararlı olabilir?

Derinlik

Hangi etmenler bunu zor bir problem yapmaktadır?
Konunun karmaşık yönleri nelerdir?
Üzerinde durmamız gereken güçlükler nelerdir?

Genişlik

Konuya başka bir bakış açısından bakmalı mıyız?
Başka bir bakış açısını da düşünmeli miyiz?
Konuya başka şekillerde yaklaşmalı mıyız?

Mantık

Bunların tümü bir anlam ifade diyor mu?
İlk paragraf son paragrafla uyumlu mu?
Söylediklerin kanıtlarla örtüşüyor mu?

Anlamlılık

Bu, düşünülmeli gereken en önemli şey midir?
Bu, odaklaşılacak ana konu mudur?
Bu gerçekliklerin hangileri en önemlileridir?

Adalet

Bu konuya hiç yatırım yaptım mı?
Başkalarının görüşlerini içtenlikle temsil ediyormuyum?

Eleştirel düşünme, bir problem çözme aracı ve araştırma yöntemi olarak ele alınmaktadır. Ancak değer, duygu ve yargılamayı içermesi açısından nesnel problem çözme sürecinden farklılık göstermektedir. Eleştirel düşünme sürecinde en önemli nokta; hiçbir problemin **tek çözümünün olmadığı ve her zaman alternatiflerin olabileceğidir**. Dolayısı ile problem çözme olarak eleştirel düşünmede sonuca ulaşmadaki yol, alternatifleri tanımlama ve bu alternatifler arasından seçim yapma olarak tanımlanmaktadır (Berber vd. 2002).

4 ANALİTİK DÜŞÜNME

Analitik düşünme genel olarak bir bütündeki her bir parçanın analiz edilerek, parçaların bütünüle ilişkilerinin incelenmesine vurgu yapmaktadır ve bu bağlamda bu beceri analiz yapabilme becerisi ile ilgilidir (Yılmaz 2019).

ANALİTİK DÜŞÜNME

Sternberg'e (2002) göre analitik düşünme yeteneği;

- a) Bir problemi parçalara ayırtırmak ve bu parçaları anlamlandırmak,
- b) Bir sistemin işleyişini, bir şeyin oluşma nedenlerini ya da bir problemi çözme basamaklarını açıklamak,
- c) İki veya daha fazla durumu karşılaştırmak,
- d) Bir şeyin özelliklerini değerlendirmek ve eleştirmektir (Çelik vd. 2015).

TÜMDENGELİM

NEDEN-SONUÇ

KARŞILAŞTIRMA

Analitik düşünme zihinsel işlevlerin kullanıldığı bilişsel bir aktivite olarak tanımlanabilir. Bu bakış açısıyla bakıldığında analitik düşünme; dikkat, hafıza, muhakeme, algılama ve çıkarım yapma gibi bir dizi zihinsel sürecin eşgüdüm içinde etkileştiği bir süreçler bütünü olarak düşünülebilmektedir (Çelik vd. 2015).

Diđer taraftan, analitik beceri, hem karmaşık hem de karmaşık olmayan problemleri ve kavramları görselleştirme, ifade etme ve çözme, mantıklı ve mevcut bilgilere dayanan kararlar verme yeteneğidir. Analitik düşünme, nedenleri belirlemek ve problemleri uygun bir çözüme ulaştırmak için karmaşık problemleri veya süreçleri kendi bileşenlerine bölerek çözüme adım adım yaklaşmayı temel almaktadır. Eleştirel düşüncenin aksine sorunları, başka sorulara yol açacak şekilde analiz etmek yerine, bir sorun için mantıklı çözümler bulmakla ilgilidir. Alternatiflerin hepsini bir arada değerlendirmek yerine bir soruna en uygun çözümlü bulmaya çalışır (Jakus ve Zubcić 2014).

KAYNAKLAR

Anonim. 2020. Web sitesi: <https://sozluk.gov.tr/>. Erişim tarihi: 01.02.2020.

Argüden, Y. 2003. Yönetimde Eleştirel Düşünme. Dünya Gazetesi, Mayıs 15.

Berber, F., Akbulut, F., Maden, H., Gezer, M. ve Keser, ř. 2002. Düşünme ve Eleştirel Düşünme Özel Öğretim Yöntemleri Dersi Araştırma Projesi Raporu, T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Isparta.

Carnegie, D. 2013. Başarıya Giden Yolda İletişim. Nemesis Kitap, 1. Baskı, Yayın No:161, İstanbul.

Çalık, T., Sezgin, F. ve Çalık, C. 2019. Yönetimde Problem Çözme Teknikleri. Pegem Akademi, 3. Baskı, Ankara.

Çelik, H., Gürpınar, C., Başer, N. ve Erdoğan, S. 2015. Öğrencilerin analitik düşünme becerisinin gelişimi üzerine fen bilgisi öğretmenlerinin görüşleri. Akademik Platform.

Eriş, U. 2012. İletişim Bilgisi. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2712 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1675, 1. Baskı, 2. Bölüm, Uzaktan Öğretim Tasarım Birimi, Eskişehir.

Facione, P. A. 1990. Critical Thinking: A Statement of Expert Consensus for Purposes of Educational Assessment and Instruction, Executive Summary “The Delphi Report”, The Complete American Philosophical Association Delphi Research Report, The California Academic Press, USA.

Jakus, D. ve Zubcić, K. 2014. Analytical and Critical Thinking Skills in Public Relations. Marketing of Scientific and Research Organizations, Varşova.

Küçük, M., Oğuz, T., Dal, A., Aydın, C.H. ve Orhon, E.N. 2012. İletişim Bilgisi. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2712 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1675, 1. Baskı, 1. Bölüm, Uzaktan Öğretim Tasarım Birimi, Eskişehir.

Potts, B. 1994. Strategies for Teaching Critical Thinking. Practical Assessment, Research, and Evaluation, Volume 4, Article 3.

Reca, Ö.F. 2011. Başarılı ve Güzel Beden Dili ve Konuşma Sanatı. Tutku Yayınevi, 5. Basım, Yayın Sertifika No:15304, Ankara.

Seferoğlu ve Akbıyık 2006. Eleştirel Düşünme ve Öğretimi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30, Ankara.

Şenşekerci, E. ve Bilgin, A. 2008. Eleştirel Düşünme ve Öğretimi, U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 9, Sayı: 14, Bursa.

Yasin, S. 2018. Karar Verme ve Problem Çözme. Rönesans Değişim ve Yönetişim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yılmaz, K. 2019. Eleştirel ve Analitik Düşünme. Pegem Akademi, 1. Baskı, Ankara.